

DYSCALCULIEPROTOCOL

Vastgesteld in het MT d.d. 09 november 2020

Tiel, 2020

- 1. Definitie van dyscalculie**
- 2. Visie Lingecollege ten aanzien van de ondersteuning van leerlingen met dyscalculie**
- 3. Werkwijze Lingecollege**
 - 3.1 Ondersteuningsstructuur
 - 3.2 Signalering en doorverwijzing
 - 3.3 Pedagogische en didactische ondersteuning in de klas
 - 3.4 Ondersteuning buiten de klas
 - 3.5 Compenserende faciliteiten en hulpmiddelen
 - 3.5.1 Standaard compenserende faciliteiten in de onderbouw
 - 3.5.2 Standaard faciliteiten in de bovenbouw (tot aan het eindexamen)
 - 3.5.3 Hulpmiddelen (alle leerjaren)
 - 3.6 De dyscalculiekaart
 - 3.7 Het eindexamen (vmbo t/m vwo)
 - 3.8 De ROC-klas (praktijkonderwijs)

1. Definitie van dyscalculie

In 2012 is in Nederland het Protocol Ernstige RekenWiskundeproblemen en Dyscalculie voor het voortgezet onderwijs (ERWD2) verschenen. In dit protocol wordt een onderscheid gemaakt tussen ernstige rekenproblemen en dyscalculie:

“Ernstige rekenproblemen kunnen ontstaan als er onvoldoende afstemming wordt gerealiseerd tussen het (reken)onderwijs en de onderwijsbehoeften van de leerling. De kenmerken van het onderwijs sluiten dan niet of onvoldoende aan bij de (aangeboren en verworven) kenmerken van de leerling.

Wij spreken van dyscalculie als ernstige rekenproblemen, ondanks langdurige deskundige begeleiding en zorgvuldige afstemming, hardnekkig blijken en onveranderd blijven bestaan.” (Van Groenestijn, van Dijken & Janson, 2012, p. 19).

2. Visie Lingecollege ten aanzien van de ondersteuning van leerlingen met dyscalculie

In onze visie op onderwijs zetten wij het leer- en groeiproces van de leerling centraal en we halen er uit wat er in zit. Ons uitgangspunt is dat het in de klas moet gebeuren. Dat maakt dat ondersteuning zich niet alleen richt op de leerling maar ook op het onderwijsproces. Dit houdt in dat docenten en mentoren goed in staat zijn daar hun rol in te spelen. Die rol draait om hun relatie met de leerling en in het verlengde daarvan met de ouders. We hebben een veilige en prettige leeromgeving, waarin we veel persoonlijke aandacht voor onze leerlingen hebben. We stemmen het onderwijsaanbod zo goed mogelijk af op de mogelijkheden en behoeften van de individuele leerling. Voor leerlingen met dyscalculie geldt dat wij, in samenspraak met de leerling en zijn/haar ouders, de hulpmiddelen en ondersteuning zoveel mogelijk afstemmen op de individuele behoeften van de leerling. Deze ondersteuning vindt zoveel mogelijk plaats in de klas.

3. Werkwijze Lingecollege

Het Lingecollege kent vier verschillende locaties met ieder hun eigen doelgroep. De ondersteuning en de structuur van de ondersteuning kent een algemene structuur, die voor alle locaties geldt. Deze staat beschreven in ons schoolondersteuningsprofiel (SOP). Echter is er ook ruimte voor verschillen in de ondersteuning en de structuur hiervan, afgestemd op de ondersteuningsbehoeften van de doelgroep van iedere locatie. Hieronder wordt de werkwijze voor de ondersteuning van leerlingen met een dyscalculieverklaring beschreven.

3.1 Ondersteuningsstructuur

De zorgcoördinator coördineert de basis- en extra ondersteuning van alle leerlingen, onder wie de leerlingen met dyscalculie.

3.2 Signalering en doorverwijzing

Wanneer vanuit het dossier van de basisschool, het docententeam en/of de cito-nulmeting signalen naar voren komen dat er bij een leerling sprake zou kunnen zijn van dyscalculie, wordt dit – met toestemming van ouders – in het Zorg Intern Team (ZIT) besproken. Indien gewenst wordt er een dossieranalyse uitgevoerd naar kenmerken van dyscalculie. Wanneer uit het complete dossier voldoende aanwijzingen voor dyscalculie naar voren komen, dan kan op het Lingecollege beperkt screenend onderzoek worden uitgevoerd. Voor een volledige onderzoek worden ouders en leerling doorverwezen naar een externe orthopedagoog/psycholoog, aan dergelijk onderzoek zijn voor ouders altijd kosten verbonden. Daarnaast wordt besproken welke ondersteuning op school voor de leerling ingezet kan worden, aansluitend bij zijn/haar ondersteuningsbehoeften en de mogelijkheden van school.

3.3 Pedagogische en didactische ondersteuning in de klas

De primaire ondersteuning van leerlingen met dyscalculie vindt plaats tijdens de les door de vakdocent. De vakdocent stemt zijn/haar handelen af op de ondersteuningsbehoeften van de leerling met dyscalculie.

De docent heeft hierbij de volgende taken:

1. Erkenning van en begrip voor de problemen van de leerlingen met dyscalculie.
2. Weten welke leerlingen dyscalculie hebben en wat de toegestane faciliteiten zijn.
3. Gesprekken voeren met de leerling over de ondervonden problemen of te gaan ondervinden problemen bij het volgen en bestuderen van de leerstof.
4. Tips en adviezen geven over leren en het volgen van de les.
5. Uitwisselen van ervaringen met andere vakdocenten.
6. Overleg met collega's over toets- en les lay-out en de inzet van hulpmiddelen.

3.4 Ondersteuning buiten de klas

Op alle locaties van het Lingecollege is ondersteuning mogelijk voor leerlingen met ernstige rekenproblemen of dyscalculie, aanmelding hiervoor verloopt via de zorgcoördinator.

3.5 De dyscalculiekaart

Aan het begin van elk schooljaar vindt er een inventarisatie plaats van leerlingen met een dyscalculieverklaring. Voor deze leerlingen wordt een faciliteitenkaart dyscalculie gemaakt, waarop staat van welke faciliteiten de leerling gebruik mag maken. De leerling is verplicht de dyscalculiekaart op school bij zich te hebben en op verzoek te tonen aan docenten en surveillanten.

3.6.1 Hulpmiddelen (alle leerjaren)

In overleg zijn diverse hulpmiddelen mogelijk, mits het voor de school te organiseren en uit te voeren is. Voorbeelden daarvan zijn het gebruik van een (eigen) laptop in de klas of het gebruik van een computer als schrijfgerei bij toetsen. Aanvragen voor hulpmiddelen lopen altijd via de zorgcoördinator. Afspraken over de inzet van hulpmiddelen worden door de mentor geregistreerd in magister. De mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar met nieuwe leerlingen met een dyscalculieverklaring of zij gebruik willen maken van de beschikbare hulpmiddelen. Indien gewenst, wordt dit besproken met de zorgcoördinator. De mentor informeert de vakdocenten (indien nodig) van welke hulpmiddelen een leerling gebruik wenst te maken en maakt een aantekening in magister.

3.6.2. Standaard compenserende faciliteiten (tot aan het eindexamen)

1. Extra tijd (20%) bij toetsen, voor de vakken waarbij rekenen een rol speelt
2. Standaard rekenkaart 1, 2 en/of 3 van het CvTE.
3. Gebruik rekenmachine

3.7 Het eindexamen (vmbo t/m vwo)

Leerlingen met een dyscalculieverklaring¹ krijgen een examen dat precies gelijk is aan dat van de andere leerlingen. De examens worden standaard aangeleverd in lettertype Arial, punt 12. De volgende aanpassingen zijn mogelijk:

- Verlenging examentijd (maximaal 30 minuten), voor de vakken waarbij rekenen een rol speelt
- Standaard rekenkaart 1, 2 en/of 3 van het CvTE.²
- Gebruik van computer als schrijfgerei

De exameneisen zijn voor alle leerlingen hetzelfde.

Wet- en regelgeving

Het College voor Examens (CvE) geeft jaarlijks de zogenaamde September- en Maartmededeling uit. Hierin staan de richtlijnen over de examens, waaronder het gebruik van hulpmiddelen bij dyscalculie. De mogelijkheid om aangepast examen te doen voor leerlingen met een beperking (waaronder dyscalculie) is wettelijk vastgelegd in Artikel 55 Eindexamenbesluit. De school volgt eventuele toekomstige wijzigingen in de wet- en regelgeving met betrekking tot het Centraal Examen.

3.8 De ROC-klas (praktijkonderwijs)

Naast de in 3.1.1. tot en met 3.1.5. genoemde regels, hebben leerlingen van de ROC-klas bij tonen van hun dyscalculieverklaring en onderzoek recht op hulpmiddelen en/of extra tijd tijdens de examens zoals vermeld in 3.7.

¹Een kopie van de dyscalculieverklaring dient op school in het dossier van de leerling aanwezig te zijn.

²De standaard rekenkaarten worden uitgegeven door het College voor Toetsing en Examens

